

План лекцій (online Skype) до курсу «Технологічна експертиза творів мистецтва»

та завдання для самостійної роботи студентів групи БМЕ-21-7

з 24 квітня по 15 травня 2020 р.

Викладач доцент Біскулова С.О.

30.04.2020

Лекція 7. «Дослідження картин в ІЧ світлі».

1. Обладнання при проведенні досліджень в ІЧ світлі.
2. Принцип дії ІЧ випромінювання з матеріалами живопису.
3. Дослідження в боковому і наскрізному ІЧ світлі.
4. Визначення в ІЧ світлі підготовчих малюнків, надписів, підписів, масштабної сітки.
5. Визначення в ІЧ світлі місць реставраційних втручань.
6. Можливість попередньо визначити пігментний склад фарбового шару в ІЧ променях.

Завдання для самостійної роботи – письмова відповідь на одне із запропонованих питань:

1. Яке обладнання необхідне для вивчення картин в ІЧ світлі?
2. Як взаємодіє ІЧ світло зі зразками живопису?
3. Дослідження прихованих підписів/написів на полотні та звороті картин.
4. Визначення наявності нижчих малюнків на картині.
5. Наявність підготовчого малюнку і масштабної сітки.
6. Як визначити попередньо пігменти фарбового шару за допомогою ІЧ світла?

7.05.2020

Лекція 8. «Технологічна експертиза творів мистецтва методом РФА».

1. Принцип дії рентгенофлуоресцентного аналізатора (РФА).
2. Можливості РФА при встановленні елементного складу фарбового шару живопису і ґрунтів.
3. Дослідження методом РФА металів і сплавів при вивченні виробів з металу.
4. Дослідження паперу методом РФА та час створення творів мистецтва.
5. Предмети декоративно-ужиткового мистецтва і дослідження за допомогою РФА.

Завдання для самостійної роботи – письмова відповідь на одне із запропонованих питань:

1. Можливості метода РФА.
2. Встановлення методом РФА елементного складу матеріалів досліджуваних предметів мистецтва.
3. Вивчення металевих виробів методом РФА.
4. Як відрізнити старий папір від сучасного методом РФА?

14.05.2020

Лекція 9. «Технологічна експертиза творів мистецтва методом FTIR спектроскопії з Фур'є перетворенням».

1. Принцип дії ІЧ спектрометра, види спектрометрів.
2. Базові принципи роботи ІЧ спектрометра з Фур'є перетворенням (FTIR).
3. Визначення структури неорганічних пігментів і наповнювачів фарб методом FTIR.
4. Органічні барвники, встановлені методом FTIR.
5. Встановлення типу в'язива в фарбах і техніки створення живопису.
6. Метод визначення старіння олії в фарбах та датування творів мистецтва.
7. Дерев'яні вироби та встановлення віку деревини за допомогою методу FTIR.

Завдання для самостійної роботи – письмова відповідь на одне із запропонованих питань:

1. Опис методу FTIR, можливості.
2. Структура пігментів, барвників та органічних сполук, які можливо визначити методом FTIR.
3. Техніка виконання живопису (олія, темпера, ПВА, акрил) і визначення за допомогою FTIR.
4. Старіння олії і датування живопису за допомогою методу FTIR.
5. Визначення типу і віку деревини методом FTIR при технологічних дослідженнях.

Список рекомендованої літератури

1. Сайт БНТЕ «АРТ-ЛАБ» www.art-lab.com.ua
2. На сайті у розділі «НАМИСТО» перехід на електронну версію методичного посібника «Технологічні дослідження творів мистецтва з колекції музею Ханенків»
3. Д.И.Киплик. Техника живописи. М.: Сварог и К, 2002. – 503 с.
4. А.В.Виннер.Материалы станковой живописи. Под ред. И.Э.Грабаря. М.: Сварог и К, 2000. – 477 с.
5. Гренберг Ю., Писарева С. «Масляные краски XX века и экспертиза произведений живописи. Состав, открытие, коммерческое производство и исследование красок», Москва, 2010, 192 с.
6. Косолапов А.И.. «Естественнонаучные методы в экспертизе произведений искусства». Санкт-Петербург: Из-во Государственного Эрмитажа, 2010 - 168 с.
7. Artists' Pigments. A Handbook of Their History and Characteristics. Ed. Robert L.Feller., National Gallery of Art, Washington, Vol. 1, 1986 – 364 p.
8. Artists' Pigments. A Handbook of Their History and Characteristics. Ed. Ashok Roy, National Gallery of Art, Washington, Oxford University Press, New York, Oxford, Vol. 2, 1993. – 231 p.
9. Artists' Pigments. A Handbook of Their History and Characteristics. Ed. FitzHugh E.W., National Gallery of Art, Washington, Oxford University Press, New York, Oxford, Vol. 3, 1997. – 364 pp.
10. Artists' Pigments. A Handbook of Their History and Characteristics. Ed. Berrie B.H., National Gallery of Art, Washington, Archetype Publications, London, Vol. 4, 2007. – 233 p.
11. «Технология и исследование произведений станковой и настенной живописи». Под ред. Ю.И.Гренберга, М.- 2000. – с.180.

Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <https://sci-hub.tw/> Веб-сайт та онлайн-сховище більш як 62 мільйонів наукових академічних праць.
2. <https://scholar.google.com.ua/> Вільна доступна пошукова система, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін.
3. <http://www.woodanatomy.ch/> Microscopic Wood Anatomy of Central European species
4. <http://www.wood-database.com/wood-articles/wood-identification-guide/> Wood Identification Guide
5. <http://www.nbu.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
6. www.nibu.kiev.ua/ Національна історична бібліотека України
7. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
8. <http://elib.nplu.org/> електронна бібліотека «Культура України»
9. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
10. <http://www.etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України

